

Передплата

«РУСЛАНА» вносить:
в Австрії:
на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
а: місяць . . . 1-70 кор.

За границею:

цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодиноке число по 10 сот.

РУСЛАНА

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5^{1/2} год. пополудни.

Редакция, администрация і експедиция «Руслана» під ч. І. п. Дамбровського (Хорунщини). Експедиция місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає сялише на попереднє застереженє.— Рекламациі неопечатаніє вільні від порта.— Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Справа конґруи.

(Конець).

Хоч новий начерк міністра Мархета яко основу приймає конґруу визначену законом з 19. вересня 1898. р. а підвищує її лише вираженем 8 п'ятилітій по 100 К, які душпастир має одержати за кожних п'ять літ служби чи то перед чи по виданю закона проведених, виступив на пополудневім засіданю вторниковім субкомітету др. Штайнвендер і домагав ся, щоби закон сей не обов'язував що до минувшини, а щоби признавано від введеня закона в жите кождому сьвященникови за 5 літ оден додаток, за 15 літ два додатки (замість 3), за 30 літ 3 додатки (замість 6) і т. д. Референт Фукс супротивив ся сему рішучо і заявив, що се було би недостойним палати поступованем так обмежати первісну пропозицію правительственну, що з 9-3 мільона спаде загальний видаток на 8—900,000 К, а тим способом др. Штайнвендер з пропозиції нового міністра, котрий о половину обкрив загальний видаток, обтинає ще 3-6 мільона. Так само і міністер Мархет заявив, що не може згодити ся на таке обниженє і предложені Штайнвендером обмеженя відбиралиб цілій акції всяку прикмету обезпеченя духовенства старшого службою.

Так само Зайц намагав ся доказувати, що навіть для так дрібного видатку нема покрити в бюджеті, хоч і міністер

Мархет і заступник міністерства скарбу секц. шеф др. Енгель запевняли, що покритє буде в звичайних зростаючих доходах бюджету. Все те, що виводив др. Штайнвендер і Зайц, було виразним доказом, що они не хотять допустити взагалі до ніякого поліпшеня конґруи. Приступлено відтак до голосованя і субкомітет прийняв начерк міністра Мархета 5-ма голосами проти 2 з деякими поправками. Начерк сего закона випечатано і розіслано членам бюджетової комісії, котру скликано в тій цілі на 9 год. в п'ятницю перед полуднем і тепер є надія, що комісія сей закон ухвалить.

Закон сей звучить, як слідує:

§. 1. В схемі І закона з 19. вересня 1898. р. про дотацию католицкого душпастирства устанавлений мінімальний дохід (конґруу) підвищує ся сьвітским душпастирям по кождім п'ятилітю чи то перед чи по правосильности сего закона проведеним в душпастирстві або в иншій публичній церковній службі аж включно до 40-го року служби з 100 К.

На основі сеї постанови припадаюче підвишенє мінімального доходу належить ся також по переході в стан супочинку яко підвишенє устанавленої в II схемі до закона з 19. вересня 1898 вислуженини.

Се підвишенє буде оплачуване, о скілько не покриває ся стало звязаними з духовним урядом поборами, з релігійного фонду, а зглядно з державної дотациі.

§. 2. Управненє сего підвишеня має душпастир зголосити внесенем вияви доходів або при вствованю такої вияви повідомленем дорогою ординариятю і оно починає ся з першим днем слідуячого по скінченю міродатної служби місяця.

§. 3. Се підвишенє застановляє ся на все або на певний означений час, наколи на основі звичайного поступованя (§. 27 закона з 7. мая 1864 Дн. Зак. держ. Ч. 50) видано засуд.

Знесенє наслідків такого засуду є можливе по вислуханю*) дієцезияльного єпископа.

§. 4. На случай тілесної уломности перенесеного в стан супочинку душпастиря або при поданю инших увзглядненя достойних обставин може міністер ісповідань томуж виїмково признати виспу як після схеми II-гої закона з 19. вересня 1898. р. належну вислуженину, але найвище 2000 К.**)

§. 5. Установленє сим законом підвишенє мінімального доходу (конґруи) або вислуженини припадає з днем 1. січ-

*) В дневниках німецких всюди хибно подано «в порозуміню з єпископом» (in Einvernehmen), коли тимчасом закон звучить nach Einvernehmung des Diözesanbischofs.

**) Первісно предкладав міністер Мархет 2200 для парохів а 1200 К для сотрудників. П. Шрафль домагав ся 2200 К для всіх без ріжниць, одначе се внесене не мало виглядів а відтак на внесене п. Барвіньського субкомітет ухвалив 2000 К для парохів і для сотрудників.

О П И Р.

(Дальше).

Пилип з жінкою вийшов з хати. Обоє звернули на впростець за цвинтар, де була команиця. Місяць як раз заходив. Они йшли межою поміж жито, що виглядало як ліс. Всюда була велика тишина, тільки від часу до часу колос жита ударяв його в уха, що викликувало тривогу.

Місяць якби на перекив проволікав свій захід — а Пилип нетерпелив ся, бо хотів за всі зрази відомститись. Стала при команиці. Она розпростерла верету, та худошавими руками почала рвати команицю. Він стояв і придумував спосіб, в який би міг своє діло найуспішніше виконати. Місяць зайшов а на землю стала опадати мрака але така густа, що годі було розпізнати предмети на кілька кроків.

Всюда було тихо, тільки від часу до

часу запугукала сова на звінци. О, бач, Пилипе, знова пугукає, знова віщує якесь лихо. Саме такий голос чула я тогди, коли лупали ми комору Гриця Застая.

Десь тобі все так голови держить ся, відозвав ся Пилип.

Пилипе, завдавай команицю. Він зближив ся і не ням віри, що так скоро верета наповнила ся. Завдав мовчаливо, та стали вертати межою на впростець попри цвинтар. Вже були коло цвинтаря і се місце видалось ему за найвідповідніше для його плану. Кінці верети були завязані доколя шиї сильно на кілька узлів. Знав, що як сильно потягне до себе верету, то за кілька хвиль буде вільний. Тож кріпкою рукою потягнув до себе. Борба була тяжка. Она була сильна, однак змучене, недоспані ночі, тягар команиці, повалили єї на землю. Она лежала лицем до землі а на ній верета з команицею. Душа опустила пута тілесні. Він не був ще певний, тож надслухував, чи не рупавсь. Відда-

ляв ся, то знова вертав надслухувати. Жінка не жила.

Він вернув домів. Засьвіттив каганець. Дитина лежала на підлозі. Став єї приглядатись. Господи, якеж здивованє пробилось йому на лиці, коли побачив, що она подібна до матери. Зняв хустку з ослоня і прикрив лице. А сам ляг на ослоні. Заспав твердим сном, не мучила його совість, бо він звик таких діл допускатись. На другий день збудив ся на плач дитини. Дитина була обмотана мотузом так, що мусів Пилип кілька хвиль сильно напружатись, щоб єї відмотати. І тепер глядів знова в лице дитини.

В тім запукав хтось у вікно. Пилип вийшов.

Перед ним стояв десятник. Він несміло повідомив Пилипа о смерті його жінки.

(Дальше буде).

ня 1907 в одній третині, з днем 1. січня 1908 в двох третинах а від 1. січня 1909 р. в повній сумі.

§. Виконанє сего закона поручає ся міністрови ісповідань і просьвіти і міністрови скарбу.

Полуднево-американська війна.

Серед теперішного мертвого сезону проминула майже незамітно воєнна задирка в полудневій Америці. Що правда ся війна виглядає більше на єї пародію, однак мимо сего прийшло до кровавих вислідів кількох тисяч убитих і ранених. Станули до війни дві іспанські республіки Сан Сальвадор і Гватемала, а вміщала ся та кож до сего республіка Гондурас, на якої територію схоронили ся побиті війська Сан Сальвадора.

Безпосередною причиною сеї війни було терористичне правління гватемальського президента ген. Карбери, який з личних зглядів вязнив цілими місяцями сотки торговельників, адвокатів і взагалі інтелігенції, що не мало щастя подобати ся панови президентови. З тої причини росло чимраз більше обуренє против Карберого, а невдовеленим живлам давав приют міністер Веґалядо сусідної республіки Сан Сальвадор. Заким в сей спосіб вибухнуло отверте повстанє в Гватемалі, енергічний Карбера упередив катастрофу і видав війну Сан Сальвадорови.

Перший раз стрінули ся війська на границі республік, а битва закінчила ся програю Сан Сальвадора і смертю полководця сеї республіки, ген. Реґалядо.

Побите військо цофнуло ся на територію республіки Гондурас. Однак Карберо не дав тим здержати ся, і мимо протесту республіки Гондурас погнав ся за побитим неприятелем на єї територію. Тоді до цофаючих ся військ Сан Сальвадора прилучили ся воєнні сили республіки Гондурас і коло місцевости Плятанар побили численнійше військо наступаючого Карбери. В кровавій битві упало по стороні Гватемалі 2500 убитих і 3900 ранених, а також противна сторона мала 700 убитих і 1100 ранених. Коли єї числа не є пересажені, то битва була, в прирівнаню до малих розмірів воюючих республік і їх армій, справді дуже завзята та кровава.

Тепер вже президент Союзних Держав Рузвельт приняв ся за посередництво між обома воюючими сторонами, а се піде єму тим лекше, що обі сторони є вдоволені зовсім з вислїду війни, яка кождій з них приспорила побїду над противником і воєнну славу. Горячий темперамент Іспанців і їх фантастичність найшли вдоволенє в сій воєнній авантурі, але не є виключеним, що там, де після середновічного звичаю зривають ся до війни задля чисто приватних а навіть особистих справ одного чоловіка, небавом знов може прийти до такої опереткової війни.

Анархія в Росії.

На вчерашнім засіданю думи кождий з бесідників міг промовляти тільки

5 минут. Що при таким ограниченю сяке таке обговоренє справи є неможливе, — се ясне, як сонце і доказує конечної потреби децентралізації і надїлення автономією поодиноких суцільних частин Росії. Та поки що не заносить ся на нічо подібного. Вправді революційний рух против теперішної прав. тельственної системи ширить ся невтомно, однак ривночасно росте діяльність чорносотенних комітетів, так що ціла країна розпадає ся на два ворожі собі і поборюючі себе табори. Се доводить очивидно до повної анархії.

Посол Ледницький зголосив вчера внесенє, щоби видати маніфест до народа, бо дума не повинна чекати, аж міста і села стануть в полуміни, а край захопить анархія (живі оплески на лівіці, а зачудованє в центрі і на правиці). Бесідник заявив, що зголошує своє внесенє у власнім імені, а не якоїсь ґрупи в думі (живі оплески на лівіці). Відтак богато бесідників зміж кадетів старало ся довести, що апель думи до народу не має в собі нічого революційного, а що дума бажає тільки виказати брехливість офіційального комітету, в яким правительство не хоче згодити ся на примусове вивласненє.

Мимо всяких поголосок, які хотять робити «опінію», про уступленє Горемікина, Трепова, Скридлова і т. п., они остають на своїх становисках, а то одержують нові одвічальні місії. Скридлов іменований начальним командантом чорноморської фльоти і пристаний на місце убитого Чухнина; Трепов має поїхати з великим штабом урядників на Крим в початках серпня і там забавить довший час, правдоподобно задля забезпеченя наміреного побуту царя в Ливадії; головний воєнний прокуратор Павлов одержав від царя одноразово 1800 рубл. яко винагороду за свої «заслуги» в міністерстві війни, які в думі були предметом безпощадної критики і острої нагани.

Про війскові бунти доносять в дальшій ході, що в Житомирі загрозили який виповідженєм послуху, коли не усунуть одного звїрського фельфеля і не поліпшать харчу. — Висланий з Лодзі полк до Варшави против бунтуючого ся виленьского полку, відмовив послуху в усмирюваню своїх товаришів оружя і зажадав, щоби єго назад відослати до Лодзі. З причини, що заходить обава, щоби сей полк в Лодзі не злучив ся з робітниками, генерал-губернатор відніс ся по вказівки до Петербурга. В Севастополі веде ся возправа перед воєнним судом против 94-ох виевників бунту. На знак симпатії з ними робітники адміраліци розпочали страйк. Застрайкували також торговельні помічники і трамваєві кондуктори. — В Тифлісі кинено вчера з вікон кадетської школи бомбу, яка зранила поліцмайстра полковника Марсимова. Військо обстрілювало будинок школи. Одного виновника убито, одного арештовано. — В Одесі експлюдувала бомба в кадетській школі. Цілий будинок лежить в румовищу. Двох війскових учителів і богато кадетів згинуло; справці незвісні. — З Баку доносить «Страна», що брата Нобель заявили генерал-губер-

наторови, що они примушені замкнути свої копальні і фабрики та віддалити 10.000 робітників, бо не в силі сповнити їх домагань. Натомість появили ся в великім числі проклямації анархістів — комуністів, які взивають робітників, відкликати ся до куль і бомб. Місто стероризоване; поліція відмовляє повнеєня обовязків, жадаючи покликания патролів.

Також аграрний рух зміг ся до небувалої сили. В вороніжській губернії, як доносить петерб. телеґр. агенция аграрні розрухи і рабунки маєтностей більших властителів тривають дальше та обняли вже простів 200 квадратних верств. Дідичі утікають в страху. В кількох місцевостях зранено і убито кілька осіб.

Коло Костроми в шести місцях горять ліси більших властителів. Також з Ковна, Мінська, Пензи доносять, що мужики не поперестають вже на самім страйку, задля якого пропадають жнива властителам лятифундів, але що допускають ся рабунків та підпалу, так що військо мусить робити порядок.

Та при тим всім ще і чорні сотні розвивають чимраз живійшу агітацію, а підпомагають їм в тим тайно і явно таки самі власти, які хочуть руку темного народа звернути на інтелігенцію. На день 19. липня сподівають ся погрому петербурских літних осель: Озерки і Шувадов. Уже тепер вибухнули в кілька місцях небезпечні пожари лісів, а страшна посуха сприяє сему грізному способови борби. — В тирастольскім окрузі розкидують проклямації, друковані в війсковій друкарні в Одесі, з візванєм до погромів. — Навіть на послів думи чорносотенці наважили ся, засилаючи їх листами з погрозами і вироками смерти, а навіть допущено ся вже кілька замахів.

Сумна се і безвиглядна картина.

3 державної ради.

Пос. Барвіньський, др. Гладишовський і товариші поставили в посольській палаті ві второк 17. липня нагле внесенє о підмоги задля шкід заподіяних повенію і градами в кількох повітах східної Галичини. Внесенє приділено комісії для шкід елементарних.

Виборча реформа.

В комісії виборчої реформи раджене вчера дальше над поділом посольских мандатів в Чехах. Пос. Кайзер виступив проти побільшувания числа славянських мандатів і жадає, аби правительство цофнуло теперішню предлогу о виборчій реформі а предложило нову. Пос. Гесман полемізує з тими німецькими послами, що христ.-соц. послів називають зрадниками німецького народу. Пос. Ціпера жадає 4 мандатів для Чехів в Долішній Австрії. По промові пос. Адлера, котрий заявляє, що соціальні демократи будуть попірати кожде правительство, яке стоїть за виборчою реформою, замкнено ранішнє засіданє.

Виборча реформа війшла знова в таку фазу, що грозить розбитєм. Чехи

загрозили обструкцією, если число німецьких мандатів з Чех буде підвишене. Ческі Німці жадають підвишки о 8 мандатів. Бар. Бек дає Чехам і чеським Німцям по 3 мандати, а Німцям на Мораві 1 мандат. Польське коло торгуге при таких стані 4 мандати для Галичини (1 для Львова, 1 для Кракова, 1 сільський польський, а 1 сільський руский). Пос. Василько заявив, що супроти побільшення числа мандатів на 516 Русини не вдоволять ся одним мандатом

З причини того замішання комісія виборчої реформи перервала наради до нині по полудни.

Н О В И Н К И.

— **Календар.** В суботу: руско-кат. Прокопія муч.; римо-кат. Пракседі дівч. — В неділю: руско-кат. Панкратія; римо-кат. Марії Магдалини.

— **В справі єпископства для американських Русинів.** Дізнаємо ся, що вістка про недалеку номінацію о. д-ра Демчука гр.-кат. єпископом для Америки є поки що передчасна. Номінація руского єпископа для Америки має наступати аж по візитації руских парохій в півн. Америці С. Екс. Митрополитом гр. Шептицьким, що відбуде ся в слідуєчій році.

— **Руска гімназія у Львові.** В звіті за 1905/6 рік, виданім дирекцією академічної гімназії у Львові, поміщено на вступі на 36 стор. 160 цінну розвідку проф. Боберського п. з. „Забави і гри. III часть. Копаний мяч“, а дальше наступає урядова часть. Про „Копаний мяч“ поговоримо небавом, коли та часть вийде окремо відбиткою накладом львівського „Сокола“. З урядової части „Звіту“ дізнаємо ся, що учительський збір в тім шкільнім році, крім директора складав ся з 33 учительських сил, між котрими було 16 професорів, 2 учителів і 15 заступників учителів. Крім того було ще до надзвичайних предметів 10 учителів, переважно впоміж попередних. В бібліотеці учителів прибуло нових творів 138 разом з періодичними виданнями (28); бібліотека учеників збільшилася о 120 позицій. Значно побільшили ся також кабінети природописних наук та прибори до науки географії й до забав, які провадить проф. Боберський. По уступах з розпорядженнями шк. властей і хроніці слідує звіт тов-а „Руслан“ яке опікує ся убогими учениками гімназії. Приходи того тов-а вносили 416545 К, з чого 232279 К остало на слідуєчий рік. Фонд ім. Романа Алексевича, що остає в заряді гімн. дирекції, вносить 208 К. Гімназія числила 19 відділів; з того I кл. мала 4 відділи, II і III по 3, VI—1, а прочі класи по 2 відділи. З початком року було вписаних всіх учеників 971, але що протягом року виступило аж 137(!) учеників. а нових прийнято 22, то з кінцем року було всіх 856. Сей ненормальний процент виступивших учеників належить взяти хиба в рубрику лінюхів, і тим поясняв би ся зглядно добрий вислід класифікації. На 856 учеників дістало: 108 відзначаючий степень, 635 добрий, 78 поправки з 1 предмету, а 3 має доповнити іспит по фєрвях. Другу класу дістало 19, а третю 13 учеників. Ноти з обичаїв і з пильности вказують, що чесне буде платити 92 учеників. В минулім році заплатило чесне 319 учеників в квоті 12760 К. До тої квоти причинила ся найбільше VІІІ кл., бо в I півроці заплатило там 16 учеників 640 К чесного, а в II півр. 21 учен. 840 К. Стипендій побирало 18 уч. в квоті 3088 К. Вік учеників сягав від 10 до 25 літ (1 в VІІІ кл.). Всі ученики були рускої народности, а що до віроісповіданя було 3 римокатоликів, 10 гр.-оривт. а прочі греко-католики.

— **З Рускої „Щадниці“ в Перемишли.** Дня 11. с. м. відбули ся перші загальні збори „Рускої Щадниці“ в Перемишли. Присутних чле-

нів було 40. Збори отворив директор гімназії, Григ. Цеглинський і зазначив заходи роблені коло основаня а не менше трудности та злобні перепони протів основаня щадниці. Опісля вибрано через аклямацію предсідателем зборів директора „Дністра“, д-ра Ярослава Кулачковського. По полагожденю формальностей приступлено до вибору виділу, в якого склад ввійшли з Перемишля: купець Борис, адвокат др. Кормош, лікар др. Спрінгер, дир. Григ. Цеглинський, проф. Ярема, зі Львова адвокат др. Кость Левицький, проф. В. Шухевич і адвокат др. Федак, а надто адв. др. Евг. Олесницький зі Стрия. Попри тих входять до виділу яко відпоручники ординариятів крилошани: о. Іван Стрийський і о. Мирон Подольський з Перемишля та Іван Чапельський зі Львова. — Нововибраний виділ уконститував ся зараз, вбравши головою о. крия. І. Стрийського, а заступником дир. Гр. Цеглинського; директорами вибрано д-ра Т. Кормоша і проф. Ярему. — По уконституваню виділу відбув ся дальший хід дневного порядку загальних зборів, котрим предложив ново вибраний виділ до прийнятя нових членів. Після того закрав предсідатель, о. кр. І. Стрийський, збори, подякувавши присутним за участь та впевнюючи із сторони виділу, що доложить усіх старань для найкрасного розвою товариства. Новій многоважній інституції щастя Боже в єї змаганях!

— **В Сяноці** зібрало ся дня 13. с. м. 17 учителів з сяноцького округу на довірочну нараду і порішили оснувати відділ тов-а „Взаємної помочи гал. і бук. учителів і учительок“. Референтом тої справи був учит. М. Винярський з Семушови. До веденя дальшої акції тов-а до єго перших заг. зборів по фєрвях вибрано чотирох учителів і одну учительку.

— **Сумно!** З Підгаєць доносять, що на онодній окружній учительській конференції ніхто з присутних учителів-Русинів не відозвав ся по руски. Як один референт Русин так і бесідники Русини промовляли по польски. Ті панове може думали, що за них будуть промовляти по руски учителі-Поляки в західній Галичині?

— **Наїзд війська на монастир.** Підчас відпусту на св. Івана Хрест. в Василянськім монастири в Краснопуці коло Бережан дучила ся там безпримірна подія. Саме в часі богослуженя, коли на подвірю монастиря було до десять тисяч народу, вїхав між народ при голосі сурми відділ кавалерії, около 50 їздців, під проводом офіцера. Серед людей настала мешущня не до описаня. Товни людей почали тиснути ся, жінки мліли, діти заводили під небеса, а з даху упало кілька жінок і тяжко потовкли ся. Офіцер зажадав від управи монастиря, аби приміщено єго військо в монастирських мурах і аж по довгих представленях, що нема місця, забрав ся в село і там розквартирував ся по господарях.

Про сей безпримірний акт напасти доіс ігумен монастиря протоігуменови ВПреп. о. Філясови, а звідтам пішла жалоба до намісництва. Справа вияснила ся так, що бережанський староста гр. Дзєдушицький мав зачути про віче, немовто назначене на той день в монастири оо. Василян в Краснопуці і вислав пів ескадрони кавалерії на асистенцію вічевикам. Хоч п. староста був примеволений, на порученє намісництва, перепросити о. ігумена в Краснопуці, однак соблазни між народом ніхто не зміє.

— **Хліборобські страйки** — як доносять — вибухли в камінецькім повіті в селах: Оглядів, Майдан, Колісники, Середопільці, Муканє Новиці і Дудина. В Оглядові арештовано 9 людей а в Нивицях 2-ох. В бережанськім повіті застрайкували селяни в Куропатниках і жадають 10-го сноа.

— **Ріжні вісти.** Вінчанє п. Семена Шпіцера, укінченого богослова, з панною Олею, дочкою о. Димитрія і Марії Ксьовжек, відбуде ся 31. с. м. в Кокосинцях, п. Лука мала, ст. вел. Підволочиска, ст. тел. Тарноруда. — Вінчанє п. Василя Матвієйка, укінченого богослова, з панною Стефанією Юрик, дозькою о. Александра Юрика, пароха в Дроговижу, відбуде

ся дня 22. липня в церкві парохіяльній о год. 8. вечером, зел. ст. Николаїв н. Дн., поч. Дроговиже.

— **Огні.** З Хомяківки, в чортківскім повіті, доносять: Минулого тижня пять разів бив церковний дзвін на треногу з причини повтаряючих ся раз пораз пожарів. Пожари вибухали в безпосереднім сусідстві загорода Франка Лонки і обертали в попіл сусідні хати і будинки, але полишали хату Лонки цілу. Аж за п'ятим разом і та загорода згоріла. Прибула на місце жандармерія і вислідила виновника тих пожарів в особі вітця Франка, Мартина, котрий признав ся, що хотів зіметити ся на сині, бо той не віддавав єму кількадесятьох корон, які був винев. Шкода значна, цілком необезпечена. — В Корчині рустикальнім, стрийсько-го повіта, згоріли два господарства. — В Боківі, підгаєцького повіта, знищив огонь три доми і одну шопу. — В Грушеві коло Дрогобича згоріло 8 селянських загород. — В Збоїсках коло Львова вибух вчєра перед полуднем грізний пожар, який міг знищити ціле село. Добре зорганізовані пожарні стяги „Сокола“ місцевий і з сусідного Малехова зьлокалізували огонь на двох домах, що почали майже разом горіти.

— **Посли супроти судових §§.** На жаданє предсідателя комісії для пос. нетикальности д-ра Сильвестра, випрацювало бюро парламенту статистику з діяльности сеї комісії. Через цілу сєсію назбирала ся немала збірка посольських гріхів проті законів, за які жадали суди виданя пп. законодателів. В 136 випадках згодила ся комісія для нетикальности видати жаданях послів судам; були се: 3 случаи публичного насильства, 2 обманства, 2 зневаженя публичних урядників, 3 переступства тілесного ушкодження, 5 переступств проті прасового закона, по одному випадковий зневаги законно признаної церкви, переступства проті безпеки житя і проті закона о худобячій зараві, — вкінці — що і не дивниці у австрайських парламентаристів — 117 випадків обиди чєств. В 26 случаях комісія на видачу не згодила ся а то: в 7-ох випадках обиди чєсти, в 4-ох публичного насильства, в 3-ох обиди маєстату і в кількох інших менших переступств.

— **Лихо безпросьвітним!** З уральского краю пишуть до „Р. Кр.“: Далеко у північній країні, через Уральські гори будує ся нова залізниця від городу Перму до Катєринбургу. Лиха година загнала сюди й наших земляків, та ще й не мало: більше тисячі Киян та Чирнигівців та стількиж поліщуків вовтузять ся тут з грабарками, розкопуючи гори та пересипаючи байраки. Наймали наших земляків підрядчики єю зиму на Україні: кого на постійно по 15—18 рублів на місяць на хазяйських харчах, кого від куба (кубічного метра), по 160 рубл. за викопаний куб, як сказано в умовах, звичайного ґрунту. Їсти дають підрядчики не погано, навіть сало на кашу з України добувають, бо у північних країнах сало на свинях зовсім не смашне і жилюватє, чєрез що єго люди й не вживають. За літо люди малиб заробити рублів по 70—80. Але поки що, то заробили ще мало, а лиха чєрез свою несьвідомість добули чимало. По тих містах, де мягкі ґрунти або піски, то підрядчики настановили дневних робітників, що умовились робити по 24 дні на місяць „від зорі до зорі“. Але як у північних країнах в маю та чєрвни, сьвітова зоря зовсім не згасає і небо всю ніч чєрвоне від сонця, то й вийшло, що наші земляки мусять робити все літо без суночинку. Почали ся непорозуміня, та „спасибі ще підрядчикові“ він не вимагав, щоб наші земляки за свою темноту робили як умовились і кінчав роботу о 9. годині вечером, починаючи о 4. з ранку, та дає годину на сніданє, та дві на обід. Всеж таки складає ся у день 13 годин праці, а спати доводять ся лєдва 5¹/₂ годин, бо останні часи втрачають ся на їжу та на ходу від робіт до коша. А відпочити ой як треба, бо як обчислитиж їх роботу, то виходить, що кожний робітник за день перекидає 3.000 пудів землі!

На інші місця, де ґрунти тверді та камінисті підрядчики не становили денних робітників, а становили тих, що вайнялись до роботи від куба. Почали люди копати. Туди сюди, а того ґрунту не то що лопатою, а й ломом не візьмеш і навіть за два дні у двох одного куба не виломаш. Почався з того заколот. Люди вимагали побільшення плати, розуміючи, що звичайний ґрунт, як на Україні: чорнозем та м'ягка глина, а не жорстка та кам'яніста, яку підрядчик же доказував, що на всьому Уралі камінистий ґрунт. Робітники застрайкували, але і підрядчик мав вагу, він кинувся до губернатора і робітників козаки побили нагаями, а дванадцятьох ще до того посадили у тюрму. Тепер їх випущено, після того катеринбурзький гурток партії народної свободи подав про сю подію телеграму до державної думи, але чим скінчиться ця пригода, що стрітила наших земляків на далекій чужині через їх неосвіту, хто его знає.

— **3 залізниць.** В наслідок ушкодження шляху повенню здержано рух товарний поміж Собовом а Збидньовом на шляху Дембиця-Розвадів і поміж Хабівкою і Заритим на шляху Суха-Новий Санч. Рух особовий і пакунковий відбуває ся за допомогою переїзданя.

Телеграми

з дня 20. липня 1906.

Кольонія. Koeln. Ztg. доносить, що в по- слідних днях зворохобило ся в Росії 6 полків гвардії, 29 полків піхоти, кілька полків козаків і 5 батальонів саперів.

З Петербурга доносять, що порішено роз- вязати думу і розписати нові вибори на осно- ві загального і безпосереднього голосованя. Є- сли з розвязанем думи настала би революція, то має ся завести диктатура.

Царгород. Порта передала найстаршому віком амбасадорови ноту, в якій запевнює, що сповнить бажаня великодержав що до реформ в Македонії.

Огляд діяльності і розвитку Товариства

«Взаїмна поміч галицьких і буковинських і учительок»

за час від 1. вересня 1905. до кінця червня 1906. р., се є в перших 10 місяцях існуваня.

(Кінець).

Вкінці коштувала адміністрація 1.208 К 02 с, се є 15% властивого а лиш 11½% за- гального приходу. Се покрито з фонду адмі- ністраційного, який — як висше вчислено — вносить 1.163 К 75 с. Се відвошене (15%) не може нікому видаватись за великим, если уважить ся, що сам кошт посилки грошій чеками вносить при однокоронних посил- ках аж 6% (чек коштує 2 с а такса маніпу- ляційна в поштової шадниці за кожду ви- сану позицію 4 с) а хоть сей % спадає при неможлих впрочім більших посилках, то на- томісь треба узгляднити кошти розсилки че- ків, ціну затрачених чеків і т. п. В сій рубри- ці бачимо з огляду на послідну висилку ве- ликого числа упіменень — мале переступлене, а то о квоту 44 К 28 с. Але й се відношене поправить ся в липни і серпни. Упімення зро- били своє, вкладки пливуть обильно, процент на адміністрацію зменшить ся (з 15% на 10% або й низше) а від вересня заведець в кожній рубриці рівновагу. — Такий стан рі- чий є в перших місяцях існуваня такого то- вариства природний і конечний, хіба що від разу сказуєть товариство на животіне і по- вільну загибель.

Вкінці подаємо ще короткий огляд ро- боти по відділах окружних і в головній управі. Після поодиноких точок програми розви- нули Виділи окружні слідуючу амцію: бі- біліотеки окружні завели у себе Коло- мия і Снятин (на взірцевий лад), Лісько, Тов- мач, Гвоздець, Станиславів і Теробовля; сі бі- біліотеки повстали або головно через дари (особливо в 3 послідних відділах, або найпа- че через складки і оплати (головно в перших 4 округах). Представленя аматорські аранжували доси відділи Снятин і Коломия; перший з великим успіхом і поводженем (при

помочи сьвітської інтелігенції, особливо адво- ката і посла соймового д-ра А. Могильницько- го). Відчити устроювали Коломия, Теробо- вля, Снятин. Прогульки, фестини і ве- черниці аранжував енергічний відділ в Ко- ломії. Оба сі покуцкі відділи Коло- мия і Снятин, ведуть отже перед в Тowa- ристві і навіть розпоряджують за дозволом Дирекції своїм майном; члени сих округів приходять вже тепер собі взаїмно в поміч і держуть ся солідарно.

Секцію правної охорони зоргані- зували у себе відділи: Гвоздець, Буськ, Коло- мия, Гусятин, Бібрка, Снятин, Теробовля, Збо- рів, Камінка струмилова, Самбір, Яворів, Ста- ниславів і Сокаль; по інших округах запові- джено в найближшій будучности організацію. — Дуже енергічно занялась більша часть від- ділів окружних еднанем членів і зби- ранем уділів для економічно-кре- дитового відділу, се є для учитель- ської шадниці, яка буде мати фірму «Взаї- мна поміч учительска» і возьме на себе деякі посередництва (як при заключаню асекура- цій, закупні приборів шкільних і доставі то- варів щоденного ужитку і т. д.). Рада Надзи- раюча і Дирекція внесли, як відомо вже по- раз третій до зареєстрованя статут сего стo- варишеня з обмеженою (двократною) перукою до суду торговельного у Львові. Се сталось дня 18. мая, однак до сей пори мимо уси- лних заходів Дирекції годі було вихлопотати полагоджене справи. В липни мусить ріши- тись ся справа сьак або так, на случай відки- неня внесуть основателі рекурсе і протягом ферій довершимо і се діло. Поки що розвела Дирекція деякі акції вступні, особливо в справі асекурації в «Beamtenverein-І», і до- стави приборів шкільних з початком нового року шкільного. Дирекція висла на вже до- точні брошурки для еднаня обезпечень і ціни- ків приборів шкільних зложеній після сферт- кількох фабрик і гуртових складів. До «Ва- імної поміч учительської» зголошено до 300 уділів а найбільшу акцію розвинули тут від- діли: Коломия, Снятин, Буськ, Товмач, Пере- мишляни, Камінка, Гвоздець, Лісько, Рава рус- ка, Станиславів, Чернівці. — Перші кроки пороблені, потрібна лиш формальна апробата статуту, хочень і статут матерного Тowa- риства передвиджує сю діяльність в §. 3. и, і, к. — По введено сего економічно-кредитово- го відділу в житє отворить ся Готовній Управі яка буде після регуляміну в обох Тowa- риствах в одних руках, а не менше відділам окружним новий круг діланя, робста і органі- зація стане всесторонна. Матерне Товариство ввійде рівночасно від 1. вересня в нову фазу розвитку, бо стане вже розділювати в дійсних потребах беззворотні підмоги і датки всякого рода (пр. похоронні, пенсійні, стипен- дії). Відділи дістануть нові функції, іменно обовязок давати свою опінію при всяких про- шенях. Відділи, які доси сповняли свою зада- чу, дістануть одвітно до локальних відносин підручні каси, щоби могли давати чле- нам менші хвилеві підмоги. Тим робом начне Товариство робити собі само рекламу і згур- тує з часом без сумніву усе руске учитель- ство. Доставка приборів шкільних і інших то- варів може при многих замовленях і корис- них услівях привести чималі зиски, так що Товариство буде в силі давати членам високі дивіденди і стане думати о основаню бурс і санаторій для учителів і їх родин, о веденю курсів наукових (до іспитів) і взагалі о ре- алізованю точок §. 3. е, з, и, к. — Значить, оба Тowa- риства розширять свою діяльність у всіх напрямх і переведуть з часом **совершенство станову організацію.**

Від Дирекції Товариства «Взаїмна поміч галицьких і буковинських учителів і учительок» у Львові, в липни 1906.

Одружить ся.

Державний жандарм, вдовець, Русин, посе- даючий 3.000 корон річної пенсії, не маючи ближших знакомств, глядить тою дорогою то- варишки життя, особи милої поверховности, тихої вдачі, і доброї господині, старшої панні або вдови бездітної, Русинки; віно пожадане. Справа трактує ся на серію, за дискрецію ру- чить ся словом чести. Блондинки мають першеньство. — Точніші інформації під адре- сою: «10 В. С. D.» restante Rzeszów. (3—3)

Фільософ

відзначаючий ученик, вправ- ний інструктор глядає від 1. серпня лекції на час вакаційний найрадше в гірській околиці. Ближні інформації в адміні- страції «Руслана».

ІВАН СТЕРНЮК

в ЗАЛІЩИКАХ

висилає

вибирані морелі

в кошиках 5 клгр. по 3 К 80 с. оплачено. (9—10)

Рух залізничних поїздів

важний від 1. мая 1906 після середно-євро- пейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан	12:20*, 6:10, 1:40, 5:45, 9:05*
„ Кракова	2:31*, 5:50*, 8:45, 1:30, 5:25, 8:40 9:30*
„ Підволочиск	7:20, 11:45, 2:20, 5:50, 10:30*
„ Лавочного	7:29, 11:50, 10:50*
„ Рави рускої	7:50, 4:50
„ Станиславова	8:05
„ Самбора	8:15, 1:50, 9:20*
„ Любіня вел.	11:50* (13/5—16/9 в неділі і сьвята)
„ Яворова	8:18, 4:37
„ Янова	1:15 (1/5—30/9), 8:45* (13/5—9/9 в неділі і р.-кат. сьвята), 9:25* (13/5—9/9)
„ Коломї	10:05
„ Ряшева	10:35
„ Тухлі	3:45 (від 15/6 до 30/9)
„ Брухович	7:07, 3:25, 5:30, 8:20* (всі від 6/5—23/9 щоденно і 1:45 (6/5 до 23/9 в неділі і р.-кат. сьвята)

На Підзамче.

„ Підволочиск 7:05, 11:30, 2:08, 5:35, 10:16*

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова	12:45*, 1:—*, 8:35, 2:45, 8:35* 8:25 10:05*
„ Іцкан	2:51*, 6:15, 9:20, 2:40, 10:40*
„ Підволочиск	6:20, 10:55, 2:21, 6:15*, 9:50*
„ Яворова	6:55, 6:—*
„ Янова	9:15 (1/5—30/9), 1:35 (13/5—9/9 в неділі і р.-кат. сьвята), 3:14 18/5—9/9).
„ Лавочного	7:30, 2:30, 6:25*
„ Самбора	8:55, 4:15, 10:51
„ Станиславова	9:10*
„ Белэця	10:45
„ Ряшева	4:05
„ Коломї	3:30
„ Рави рускої	7:25*, 11:35*
„ Перемишля	10:05* (від 1/5 до 30/9) Хирова Ясла
„ Стрия	11:10*
„ Брухович	6:05, 2:28, 3:40, 6:26* (всі від 6/5 до 23/9 щоденно), 12:40 (6/5—23/9 в неділі і р.-кат. сьвята).

З Підзамча:

„ Підволочиск 6:32, 11:07, 2:32, 6:27*, 10:02*.

Примітка. Поїзди посильні друковані е- черенками товстими; поїзди нічні в зазначені зьвіздкою. Пора нічна числить ся від 6. год. вечір до 5. год. 59 минут рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники розклади їзди ітд. можна набувати через ці- лень в міскім бюрі ц. к. державних зе- лезн. п., пасаж Гавсмана ч. 9.

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

від 16. до 31. липня 1906.

Нова сензаційна програма.

Щоденно о 8. год. вечер представлено В неділі і сьвята 2 представлення о 4. год. по- пол. і о 8. год. вечером. Що пятниці High-Life представлено. Білети вчасніше можна на- бути в конторі Пльона при ул. Кароля Лю- двика ч. 9.